ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології
Кафедра теорії та практики перекладу

Силабус навчальної дисципліни

СТРАТЕГІЇ ТА АНАЛІЗ У ПЕРЕКЛАДІ

1-й курс, 1-й і 2-й семестри

Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	В11 Філологія
Спеціалізація:	В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійна програма:	Переклад з англійської мови та другої іноземної українською (магістерський рівень)
Статус дисципліни	**ОБОВ'ЯЗКОВА**
Обсяг:	10 кредитів ЄКТС, 300 годин: очна форма: лекції 6 годин, практичні заняття 94 години, самостійна робота 200 годин; заочна форма: лекції 6 годин, практичні заняття 26 годин, самостійна робота 268 годин
Мова викладання:	Англійська, українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладачі, контактна інформація, адреса корпусу університету, консультації.	Ольга ГРИНЬКО, к. філол. н., доцент, завідувач кафедри теорії та практики перекладу; translation.department@onu.edu.ua бульвар Французький, 24/26, Консультації проводяться за затвердженим графіком https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/rgf/dystsypliny
Опис дисципліни:	Курс присвячено передперекладацькому та перекладацькому аналізу, редагуванню перекладу й обґрунтуванню перекладацьких рішень на матеріалі автентичних фахових текстів: військова справа, повоєнна відбудова України, морська галузь, інформаційні технології, інституційний переклад.
КЛЮЧОВІ ПРАВИЛА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ:	БЕЗПЕКА: у разі повітряної тривоги заняття зупиняється – ви спускаєтеся в укриття, а під час онлайн-занять – переходите до найближчого безпечного місця. 1. Відвідуйте заняття; кожне пропущене заняття відпрацюйте в години консультацій до завершення змістового модуля, інакше за тему – 0 балів. 2. Бали набираються протягом семестру. 1-й семестр: поточна робота (20, 20 і 30 балів) і 3 контрольні роботи по 10 балів; залік складають здобувачі, які не набрали 60 балів протягом семестру, або ті, хто бажає підвищити оцінку. 2-й семестр: поточна робота по 20 балів і контрольна робота по 10 балів за кожний змістовий модуль (разом до 60 балів); на іспиті – до 40 балів. 3. Використовуйте ШІ лише там, де це прямо передбачено завданням, і зазначайте, який інструмент використано. 4. Телефони, ноутбуки та планшети на занятті використовуйте лише для навчальних завдань та отримання сповіщень про повітряну тривогу. 5. Плагіат, списування та подання результатів ШІ як власних є порушенням академічної доброчесності, яке тягне за собою наслідки різного ступеня серйозності, аж до відрахування. 6. Регулярно перевіряйте оголошення та, за необхідністю, ставте питання в чаті дисципліни та в Google Classroom.

Мета навчальної дисципліни:	формування інтегральної, загальних та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти, поглиблення їхньої теоретичної бази та вироблення навичок перекладацького й стилістичного аналізу різножанрових фахових текстів.
Очікувані результати навчання:	**Знати:** особливості перекладу, аналізу та редагування різножанрових фахових текстів, основні труднощі перекладу текстів різних стилів та жанрів; фахову термінологію та фонову інформацію з тем Military Translation, Post-War Reconstruction of Ukraine, Maritime Business, IT Translation, Institutional Translation; етичні, безпекові та правові засади роботи перекладача в умовах збройного конфлікту; основні засади інституційного перекладу, термінологічні ресурси та настанови (IATE, EUR-Lex, style guides). **Вміти:** здійснювати передперекладацький та перекладацький аналіз фахового тексту, визначаючи домінанти перекладу; редагувати переклад (власний і чужий), визначати спосіб перекладу відповідного мовного явища, доводити доцільність / недоцільність перекладацького рішення, пропонувати власне перекладацьке рішення; перекладати фахові тексти зазначених тематичних галузей письмово, з аркуша та послідовно; користуватися термінологічними базами та ресурсами інституційного перекладу у процесі перекладу та для укладання тематичних глосаріїв. **Бути здатним:** обирати й обґрунтовувати перекладацьку стратегію відповідно до жанру, функції тексту та комунікативної ситуації; виконувати письмовий та усний переклад фахових текстів з дотриманням професійних, етичних і безпекових норм; здійснювати мовно-культурне посередництво в професійній комунікації з представниками міжнародних організацій та іноземних партнерів.
Зміст навчальної дисципліни:	**1-й семестр** **ЗМ 1. Military Translation** Т1. Роль перекладача в умовах збройного конфлікту: етика, безпека, правовий статус. Т2. Structure of the modern armed forces. NATO and NATO-Ukraine cooperation. Т3. MilTech: defence innovations, UAVs, electronic warfare. **ЗМ 2. Post-War Reconstruction of Ukraine: Build Back Better** Т4. Ukraine's recovery framework: Build Back Better principles, international donors. Т5. Construction and infrastructure: elements of a construction site, virtual design and construction. Т6. Energy efficiency and green energy in reconstruction. **ЗМ 3. Maritime Business in the Aspect of Translation** Т7. Maritime industry: basic terms, vessel types, port operations. Т8. Seafarer's professions and ranks. Crewing and maritime employment. Т9. IMO conventions and maritime documentation. **2-й семестр** **ЗМ 4. Challenges of IT Translation** Т10. Major IT business areas, software and programming. Т11. Emerging technologies: blockchain, cryptocurrency, AI. Т12. IT industry in Ukraine: localization, tech documentation, startup ecosystem. **ЗМ 5. Fundamentals of Institutional Translation and Interpreting** Т13. Institutional translation: засади, стиль і жанри інституційних документів. EU acquis у контексті вступу України до ЄС. Т14. Документи інституцій ЄС: regulations, directives, decisions. Термінологічні ресурси (IATE, EUR-Lex) та style guides. Т15. Переклад для міжнародних організацій: UN, NATO, Council of Europe, OSCE.
Методи навчання:	Лекція, пояснення, бесіда, дискусія, обговорення проблемних питань; ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація автентичних фахових текстів і документів, презентація результатів самостійної роботи; передперекладацький та перекладацький аналіз текстів оригіналу і перекладу, письмовий переклад, переклад з аркуша, послідовний переклад, редагування перекладу, укладання тематичних глосаріїв, робота з термінологічними базами (IATE, UNTERM, NATOTerm), робота з основною і додатковою літературою, робота в мережі Інтернет.
Рекомендована	**Основна**

література:	1. Матузкова О. П., Гринько О. С., Негру А. П. Перекладаємо з української мови англійською професійно : навч.-метод. посіб. із базового курсу теорії та практики перекладу. Одеса, 2021. 158 с. 2. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. 3rd ed. London ; New York : Routledge, 2018. 370 p. 3. European Commission, Directorate-General for Translation. English Style Guide: A Handbook for Authors and Translators in the European Commission. URL: https://commission.europa.eu/system/files/2023-11/styleguide_english_dgt_en.pdf **Додаткова** 4. Балабін В. В., Лісовський В. М., Чернишов О. О. Основи військового перекладу (англійська мова) : підручник / за ред. В. В. Балабіна. Київ : Логос, 2008. 587 с. 5. Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Вінниця : Нова Книга, 2003. 608 с. 6. Коптілов В. Теорія і практика перекладу : навч. посіб. Київ : Юніверс, 2002. 280 с. 7. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2004. 464 с. 8. Military Basic English : e-book. Academy of Land Forces (Poland). URL: https://awl.edu.pl/images/en/Strategic_Partnership/Basic_Military_English_E-book.pdf **Електронні інформаційні ресурси** IATE – Interactive Terminology for Europe : термінологічна база даних інституцій ЄС (https://iate.europa.eu); EUR-Lex : офіційна база правових актів ЄС усіма офіційними мовами (https://eur-lex.europa.eu); UNTERM – The United Nations Terminology Database : термінологічна база ООН (https://unterm.un.org); NATOTerm – The Official NATO Terminology Database (https://nso.nato.int/natoterm); List of IMO Conventions : перелік конвенцій Міжнародної морської організації (https://www.imo.org/en/About/Conventions/Pages/ListOfConventions.aspx); Ukraine Recovery Conference : матеріали міжнародних конференцій з відновлення України (https://www.urc-international.com); Energy Savings at Home. Glossary of Common Terms : глосарій термінів з енергоефективності (Energy Star) (https://www.energystar.gov/campaign/improvements/how_it_works/glossary); Maritime Dictionary : морський термінологічний словник (https://officerofthewatch.com/tools/maritime-dictionary/); CoinMarketCap : платформа з даними криптовалютного ринку (термінологія і статистика для теми Blockchain and Cryptocurrency) (https://coinmarketcap.com/all/views/all/).
Оцінювання:	Поточний контроль – усне опитування, оцінювання перекладів, виконаних на практичних заняттях, оцінювання завдань самостійної роботи (перекладів, глосаріїв, доповідей). У 1-му семестрі робота за змістовими модулями 1 і 2 оцінюється в 20 балів кожен, за змістовим модулем 3 – у 30 балів, у 2-му семестрі робота за змістовими модулями 4 і 5 оцінюється в 20 балів кожен. Періодичний контроль – у 1-му семестрі – контрольна робота за кожним змістовим модулем: КР 1 (0–10 балів) – письмовий переклад тексту військової тематики з передперекладацьким аналізом та обґрунтуванням перекладацьких рішень; КР 2 (0–10 балів) – письмовий переклад тексту з тематики відбудови України з передперекладацьким аналізом та обґрунтуванням перекладацьких рішень; КР 3 (0–10 балів) – усний переклад (переклад з аркуша або послідовний) тексту морської тематики; у 2-му семестрі – контрольна робота за кожним змістовим модулем: КР 4 (0–10 балів) – письмовий переклад фрагмента технічної документації або тексту ІТ-тематики з передперекладацьким аналізом; КР 5 (0–10 балів) – письмовий переклад фрагмента документа інституцій ЄС або міжнародної організації з термінологічним коментарем. 1-й семестр: Сума балів = ЗМ 1 (20 + 10) + ЗМ 2 (20 + 10) + ЗМ 3 (30 + 10) = 30 + 30 + 40 = 100 балів. 2-й семестр: Сума балів = ЗМ 4 (20 + 10) + ЗМ 5 (20 + 10) + іспит = 30 + 30 + 40 = 100 балів. Підсумковий контроль – залік (1-й семестр), який виставляється за сумою балів поточного та періодичного контролю; іспит (2-й семестр) в усній та письмовій формах, що передбачає письмовий переклад тексту з передперекладацьким аналізом та обґрунтуванням перекладацьких рішень, а також усний переклад (переклад з аркуша або послідовний). Іспит оцінюється в 40 балів. У 1-му семестрі здобувачі, які не набрали 60 балів, або ті, хто бажає підвищити оцінку, складають залік. Критерії оцінювання наведено в робочій програмі (п. 10).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)	
Відвідування занять, дедлайни та перескладання	Відвідування практичних занять обов'язкове (п. 5.5 Положення про організацію освітнього процесу: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_procesu_2024.pdf). Пропущене заняття відпрацьовується в години консультацій до завершення змістового модуля (виконання завдань заняття та співбесіда); невідпрацьоване заняття – 0 балів. Здобувачі з індивідуальним графіком виконують завдання у строки графіка (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Polojenia_proonu_indgrafik_28_12_2022.pdf). Завдання здаються у визначені викладачем терміни. Перескладання – відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf).
Політика академічної доброчесності	Плагіат, списування, несамостійне виконання завдань і подання результатів ШІ як власних є порушеннями академічної доброчесності (Положення про академічну доброчесність ОНУ, 2026: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/pologenya-akademichna-dobrochesnist.pdf).
Використання штучного інтелекту	ШІ використовується лише в завданнях, де це прямо передбачено умовою (з зазначенням інструмента і мети); в інших завданнях, зокрема в контрольних перекладах, використання ШІ заборонено. Не можна вводити в сервіси ШІ персональні та конфіденційні дані (Політика використання ШІ в ОНУ: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/5-polityka-vykorystannia-shi.pdf).
Використання телефонів і комп'ютерів на занятті	На заняттях можна користуватися телефонами й ноутбуками для виконання навчальних завдань: сканування QR-кодів, роботи з інтерактивними сервісами (Mentimeter, Quizlet тощо), пошуку в словниках і термінологічних базах. Використовувати пристрої для сторонніх цілей не дозволяється. Пристрої також можна використовувати для отримання сповіщень про повітряну тривогу.
Комунікація	Оголошення, матеріали та зворотний зв'язок – у чаті дисципліни в месенджері та в Google Classroom відповідно до інструкцій викладача.
Визнання результатів неформальної освіти	Результати навчання, здобуті в системі неформальної та/або інформальної освіти (онлайн-курси, тренінги, стажування, волонтерські проєкти), можуть бути визнані та зараховані як результати самостійної роботи, поточного, періодичного або підсумкового контролю з цієї дисципліни відповідно до Положення про визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти в ОНУ (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_neformalna_osvita_2024_final.pdf).